

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief? / Waarom nu voorgelegd?

Gemeente Rotterdam is eigenaar van een grote kunst- en erfgoedcollectie, Collectie Rotterdam. Deze collectie wordt beheerd door de collectiebeherende instellingen, in eigen depotvoorzieningen en sinds 1979 in het gemeentelijk erfgoeddepot Metaalhof (ook eigendom van gemeente Rotterdam). Erfgoeddepot Metaalhof is inmiddels 44 jaar oud en aan het einde van zijn levensduur. Daarnaast is het depot niet meer toegerust op de eisen van deze tijd. Omdat zowel Collectie Rotterdam als het erfgoeddepot Metaalhof eigendom zijn van gemeente Rotterdam, rust er een belangrijke verantwoordelijkheid op de gemeente om een nieuw depot te ontwikkelen waar de collectie kan worden beheerd. Hiertoe is in het afgelopen jaar een scenariostudie uitgevoerd om te bepalen hoe een nieuw collectiecentrum het beste kan worden ontwikkeld. Uw raad wordt in deze brief geïnformeerd over de uitkomsten van deze studie. Wij geven u ook een doorkijk naar de verdere uitwerking.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Cultuurplan 2021 – 2024
- Ontwikkeling Stadsmuseale Functie

Toelichting:

Om Collectie Rotterdam voor volgende generaties te behouden, verrijken en ontsluiten, heeft Gemeente Rotterdam, samen met de gebruikers van depot Metaalhof (Wereldmuseum Rotterdam, Museum Rotterdam, Maritiem Museum Rotterdam, Het Chabot Museum en Archeologie Rotterdam) en het Natuurhistorisch Museum Rotterdam, de ambities voor een nieuw collectiecentrum vastgelegd in een ambitiedocument 'Ambitie Collectie Centrum Rotterdam'. Op basis daarvan is samen met deze instellingen een functioneel Programma van Eisen (PvE) opgesteld. De centrale ambitie behelst een duurzaam collectiecentrum dat een groot deel van Collectie Rotterdam, of met Rotterdam geassocieerde collecties, op moderne, veilige en efficiënte wijze bewaart en toegankelijk maakt voor onderzoek, restauratie, educatie, digitalisering en presentatie aan specifieke

doelgroepen en belanghebbenden. Centraal in het collectiecentrum staan samenwerking tussen partners, verbinding van de collecties en toegankelijkheid.

Nationaal Museum van Wereldculturen

In dit traject heeft ook het Nationaal Museum van Wereldculturen (NMVW) geparticipeerd. NMVW heeft een intensief organisatorisch samenwerkingsverband met het Wereldmuseum (met als resultaat een verregaande organisatorische integratie). NMVW (Tropenmuseum, het Afrika Museum en Museum Volkenkunde) heeft meerdere etnografische collecties die verspreid over locaties in Nederland beheerd worden. Het NMVW ziet de ontwikkeling van een nieuw depot in Rotterdam als kansrijke optie om alle etnografische collecties bijeen te brengen. Voor Rotterdam betekent de samenwerking met NMVW dat een toonaangevende nationale collectie in Rotterdam gehuisvest wordt en hiermee veel kennis en expertise over het beheren van collecties voor Rotterdamse instellingen beschikbaar komt. Ook worden er veel nieuwe samenwerkingsverbanden mogelijk gemaakt. Bovendien ontstaat met het samenbrengen van deze collecties, inclusief de collectie van het Wereldmuseum, een unieke etnografische collectie die van belang is voor vele gemeenschappen in de stad.

Nieuwe Stadsmuseale Functie

Parallel aan het traject van het nieuwe collectiecentrum, loopt ook het traject van de Nieuwe Stadsmuseale Functie. In het rapport van de kwartiermaker wordt aangegeven dat de ontwikkeling van het collectiecentrum ook een kans is om de rol van het nieuwe stadsmuseum als spil in het erfgoedveld te versterken. In het traject van het collectiecentrum is deze rol van het nieuwe stadsmuseum meegenomen. Dit betreft de rol van de Nieuwe Stadsmuseale Functie als gebouwbeheerder van het nieuwe collectiecentrum. In de scenarioanalyse wordt expliciet geadviseerd om ook in de volgende fase deze rol van het nieuwe stadsmuseum binnen het collectiecentrum te borgen. Hiertoe wordt ook in de volgende fase voor de verdere uitwerking van het collectiecentrum afstemming gezocht met het projectteam van de Nieuwe Stadsmuseale Functie. Omdat het een organisatorische inbedding van het nieuwe stadsmuseum binnen het collectiecentrum betreft, heeft dit geen gevolgen voor de functionele (fysieke) eisen die in het Programma van Eisen zijn uitgewerkt.

Scenarioanalyse

Een nieuw collectiecentrum kan op meerdere manieren worden gerealiseerd. De afgelopen periode is een scenarioanalyse uitgevoerd om tot het optimale scenario te komen. Het ambitiedocument en het uitgewerkte Programma van Eisen (incl. addendum NMVW) vormen de basis van de scenarioanalyse. De analyse valt uiteen in een inhoudelijk en een financieel deel. Eerst zijn de scenario's tegen elkaar afgewogen op basis van inhoudelijke argumenten. Daarna zijn de scenario's tegen elkaar afgewogen op basis van een financiële doorrekening die door Bureau Bouwcoördinatie Nederland (BBN) is uitgevoerd.

De volgende scenario's zijn op gebouwniveau onderzocht:

1. renovatie huidige depot Metaalhof;
2. sloop huidige Metaalhof en nieuwbouw op de huidige locatie;
- 3a. nieuwbouw op een nieuwe locatie;
- 3b. nieuwbouw op een nieuwe locatie, inclusief NMVW;
4. afstoten Metaalhof en inhuur commerciële depotruimtes.

Conclusie scenario-analyse

De conclusie van het scenario-onderzoek is dat de twee scenario's nieuwbouw op een nieuwe locatie 3a en 3b het beste scoren. In de eerste plaats omdat scenario's 3a en 3b maximaal bijdragen aan het behalen van de ambities van het ambitiedocument en het PvE. Dit komt mede omdat hierbij uitgegaan wordt van de keuze voor een locatie die voldoet aan de veiligheidseisen en voldoende oppervlakte heeft om de ambities uit het ambitiedocument en het PvE te realiseren. Bovendien is de omvang van de huidige kavel van de Metaalhof te klein om de ambities te kunnen realiseren, waardoor scenario's 1 en 2 afvallen.

Ook financieel gezien komen 3a en 3b het beste uit. 3a is voor de totale kosten over de economische levensduur gezien een stuk gunstiger dan scenario's 1 en 2. Dit komt o.a. door de veel lagere kosten voor het verhuizen van de collectie en het ontbreken van kosten voor tijdelijke huisvesting. 3b heeft hogere stichtingskosten door het hogere aantal m2, maar de exploitatiekosten en de kosten over de economische levensduur per m2 zijn lager. Wij hebben daarom besloten om scenario 3a als voorkeursscenario in de volgende fase verder technisch uit te werken en hierbij scenario 3b als optie mee te nemen.

Locatie

Het afgelopen half jaar heeft een inventarisatie plaatsgevonden van mogelijke locaties waar het nieuwe collectiecentrum kan worden gebouwd. Vanwege de toenemende druk op ruimte is het heel lastig om een locatie te vinden die geschikt is en ook tijdig beschikbaar komt. De inventarisatie heeft tot op heden één locatie opgeleverd. De locatie wordt nu nader onderzocht op geschiktheid. De selectie van een locatie heeft prioriteit, om het traject richting een nieuwe en veilige voorziening voor de erfgoedcollectie, voort te kunnen zetten.

Volgende fase

De volgende fase, die is gestart na besluitvorming van ons college, staat in het teken van de technische uitwerking van scenario 3a en optioneel 3b in de vorm van een technisch Programma van Eisen. Essentieel hiervoor is dat een locatie geselecteerd is. Op basis van de technische uitwerking in het technisch Programma van Eisen worden de scenario's wederom doorgerekend, om tot een budgetraming te komen. Parallel aan dit traject worden met de betrokken instellingen (inclusief NMVW) afspraken gemaakt over de kostendekkende huur, het beheer en de samenwerking in het nieuwe collectiecentrum. De uitkomsten van de technische en financiële uitwerking worden naar verwachting medio 2024 voor besluitvorming voorgelegd aan uw raad.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

De stichtingskosten voor de verschillende scenario's zijn doorgerekend door Bureau Bouwcoördinatie Nederland (BBN). Het betreft nog geen budgetraming, maar stichtingskostenramingen met als doel het afwegen van verschillende scenario's. De budgetraming volgt in de volgende fase, als er ook een concrete locatie geselecteerd is en het collectiecentrum technisch is uitgewerkt.

Als indicatie heeft BBN de voorkeursscenario's 3a (nieuwbouw op een nieuwe locatie) en 3b (nieuwbouw op een nieuwe locatie, incl. NMVW- Nationaal Museum van Wereldculturen) respectievelijk op €38.280.000,- en €64.590.000,- geraamd. In het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is er dekking voor een stichtingskostenbedrag van €46 mln. Dit houdt in dat er voldoende dekking is voor de realisatie van scenario 3a.

De dekking voor de incrementele exploitatiekosten (kostendekkende huur e.d.) als gevolg van de toevoeging van NMVW, dient ook door NMVW te worden opgebracht, in het geval er in een later stadium voor wordt gekozen om het collectiecentrum inclusief NMVW te realiseren.

Uit de doorrekening van de kosten is gebleken dat er naast de activeerbare kosten die onderdeel uitmaken van de stichtingskosten, ook kosten zijn die niet kunnen worden geactiveerd (ca. €4 mln.). Het betreft noodzakelijk kosten voor voorbereiding van de verhuizing (schoonmaken van de collectie, inpakken en het voorzien van alle objecten van een barcode) en de verhuizing zelf.

Op dit moment is financiële besluitvorming over investeringsbedragen of dekking, niet aan de orde. Op het moment dat het collectiecentrum voor een specifieke locatie technisch is uitgewerkt in een technisch Programma van Eisen en dit wederom is doorgerekend, zal alles ter financiële besluitvorming worden voorgelegd aan uw raad.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons, l.b.